སློབ་ཚན་ ༢༤ དམ་པའི་ཆོས་ཉན་ཚུལ་གྱི་སྐོར།

ཞེ་ལི། ཁ་སང་ཁྱེད་རང་གིས་ཆོས་འཁོར་རིམ་པ་གསུམ་གྱི་སྐོར་ལ་གསལ་པོ་གསུངས་སོང་། ད་དེ་རིང་དམ་པའི་ཆོས་ཉན་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་གསུངས་ན་འགྲིག་གི་རེད་པས།

འགྱུར་མེད། འགྲིག་གི་རེད། ཆོས་ཉན་སྟངས་ཀྱི་སྐོར་ལ་ནང་པའི་གཞུང་ནང་དུ། ཆོས་ཉན་པའི་སྐབས་སུ་སྐྱོན་གསུམ་སྤངས་ནས་འདུ་ཤེས་བཞི་བསྟེན་དགོས་པ་གསུངས་ཡོད།

ཞེ་ལི། ཨ་ལས། ཁ་སང་ང་བཀའ་ཆོས་ཞུ་གར་འགྲོ་དུས་སྐྱོན་གསུམ་གྱི་སྐོར་ལ་གོ་བྱུང་། སྐྱོན་གསུམ་པོ་དེ་ཚོ་དང་པོ་ཡག་པོ་མ་ཉན་པའི་སྐྱོན་དང་། གཉིས་པ་དོན་དག་བློ་ལ་མ་འཛིན་པའི་སྐྱོན། གསུམ་པ་ཀུན་སློང་ངན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་པའི་སྐྱོན་དེ་ཚོ་གསུམ་རེད་པ།

འགྱུར་མེད། རེད་རེད། ཏག་ཏག་རེད། དེ་ཚོའི་སྐོར་ལ་གཞུང་གི་ནང་ལ་དཔེ་དང་སྦྱར་ཏེ་སྣོད་རྗེ་པོ་དེ་འདྲ་གསུངས་འདུག་ག ཁ་བ་མི་གཏད་ཁ་སྦུབ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན། ཡིད་ལ་མི་འཛིན་ཞབས་རྡོལ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན། ཉོན་མོངས་དང་འདྲེས་དུག་ཅན་ལྟ་བུའི་སྐྱོན།

ཞེ་ལི། ཁ་སང་ངས་འདུ་ཤེས་བཞིའི་སྐོར་ལ་ཡང་གོ་བྱུང་། ཡིན་ན་ཡང་ད་ལྟ་གསལ་པོ་དྲན་གྱི་མི་འདུག དེའི་སྐོར་ཡང་བསྐྱར་གཅིག་གསུང་རོགས་གནང་། ཕལ་ཆེར་ང་ལ་ཡིད་ལ་མི་འཛིན་ཞབས་རྡོལ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན་འདི་ཡོད་པ་ཡིན་ས་རེད།

©2023 LRZTP

འགྱུར་མེད།	ད་འདུ་ཤེས་བཞི་འདི་འདྲས་རེད། རང་ཉིད་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་དང་། ཆོས་ལ་སྨན་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས། ཆོས་སྟོན་པ་པོ་ལ་སྨན་པ་མཁས་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས། རང་གིས་ཆོས་ཉམས་སུ་ལེན་པ་འདི་ལ་ནད་གསོ་བ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་བཅས་རེད།
ཤེ་ལི།	འདིའི་སྐབས་སུ་ནད་པ་ཟེར་ཡག་དེའི་དོན་དག་ག་རེ་ལ་གོ་དགོས་རེད།
འགྱུར་མེད།	དྲི་བ་དེ་ཡག་པོ་འདུག འདིའི་སྐབས་སུ་ནད་པ་ཟེར་ཡག་དེ་ཕྱིའི་ལུས་ཀྱི་ན་ཚ་དང་དེ་ཡོད་པའི་མི་དེ་ལ་ནད་པ་ཟེར་གྱི་ཡོད་མ་རེད། ནང་གི་སེམས་མ་ཞི་བར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཉོན་མོངས། འདོད་ཆགས། ཞེ་སྡང་། གཏི་མུག་དེ་ཚོ་ལ་ན་ཚ་དང་། དེ་ཡོད་མཁན་དེ་ལ་ནད་པ་ཟེར་གྱི་ཡོད་རེད།
ཤེ་ལི།	ཨ་ལས། ད་ངས་མགོ་ཆོས་སོང་།
འགྱུར་མེད།	ད་མདོར་ན་ཆོས་ཉན་ཚུལ་ལ། གོང་དུ་ཞུས་པའི་སྐྱོན་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྤངས་ནས། འདུ་ཤེས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་དགོས་ཀྱི་ཡོད་རེད།
ཤེ་ལི།	ཐུགས་རྗེ་གནང་། ངས་གང་ཐུབ་ཐུབ་མ་བརྗེད་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན།
འགྱུར་མེད།	བློ་ལ་ངེས་ཐུབ་ན་ཡག་པོ་ཡོད་རེད།

སློབ་ཚན་ ༢༤ ཚིག་གསར།

ནང་པའི་གཞུང་།	Buddhist scriptures, Buddhist texts
སྐྱོན།	defect, fault
སྤོང་བ།	to give up, to abandon (སྤོང་བ་/སྤངས་བ་/སྤང་བ་/སྤོངས་)
འདུ་ཤེས།	perception
བཀའ་ཆོས་ཞུ་བ།	to receive *Dharma* teachings (h) (ཞུ་བ་/ཞུས་པ་/ཞུ་བ་/ཞུས་)
བསྟན་བཅོས།	treatise, commentary (Skr. *shastra*)
དཔེ་དང་སྦྱར་བ།	giving examples, illustrated by examples (lit. joined with an example)
ཡིད་གཏད་པ།	to point to, to focus on, to direct (གཏོད་པ་/གཏད་པ་/གཏད་པ་/གཏོད)
ཁ་སྦུབ་པ།	face down, upside down
ཞབས་ཛོལ་བ།	leaking bottom, a hole in the bottom
འདྲེས་པ།	to mix, to mingle (འདྲེ་བ་/འདྲེས་པ་/འདྲེ་བ་)
དྲན་པ།	to remember (དྲན་པ་/དྲན་པ་/དྲན་པ་/དྲན་)

©2023 LRZTP

རང་ཉིད།	oneself
ཆོས་སྟོན་པ་པོ།	Dharma teacher, Dharma expounder
མཁས་པ།	skillful, proficient
ལག་ལེན་སྟར་བ།	to put into practice (སྟར་བ་/བསྟར་བ་/བསྟར་བ་/སྟོར་)
ཕྱིའི་ལུས་ཀྱི་ན་ཚ།	bodily sickness
མ་ཞི་བར་བྱེད་པ།	to disturb, to cause disquiet
འདོད་ཆགས།	attachment, desire
ཞེ་སྡང་།	anger, aversion
གཏི་མུག	ignorance, stupidity
གོང་དུ་ཞུས་པ།	mentioned above, mentioned earlier

©2023 LRZTP

སློབ་ཚན་ ༢༤ པའི་ཚིག་གསར་ཚིག་འབྲུའི་འགྲེལ་བཤད།

ནང་པའི་གཞུང་།	Buddhist scriptures, Buddhist texts (**ནང་པ་** = Buddhist, those who look inside, as in: **ནང་**སྦྱོང་ = homework, **པ་** = བདག་སྒྲ་, makes it into a person; **འི་** = འབྲེལ་སྒྲ་; **གཞུང་** = text, scripture, as in: རིག་**གཞུང་** = culture)
སྐྱོན་གསུམ་སྤང་བ།	to give up the three faults, to abandon the three flaws (**སྐྱོན་** = fault, flaw; **གསུམ་** = three, as in: དཀོན་མཆོག་**གསུམ་** = The Three Jewels; **སྤང་བ་** = to abandon, as in: བླང་བྱ་དང་**སྤང་**བྱ་ = what is to be adopted and discarded)
འདུ་ཤེས་བཞི་བསྟེན།	to embrace the four perceptions, the take up the four ways of perceiving (**འདུ་ཤེས་** = perception; **འདུ་**བ་ = to collect, assemble; **ཤེས་**པ་ = to know, to cognize, as in: ཡེ་**ཤེས་** = primordial wisdom **ཤེས་**རབ་ = insight; **བཞི་** = four, as in: ནམ་དུས་**བཞི་** = the four seasons; **བསྟེན་པ་** = to rely upon, as in: ཨེམ་ཆི་**བསྟེན་པ་** = to visit, see a doctor)
བཀའ་ཆོས་ཞུ་གར་འགྲོ་དུས།	when going to receive a *Dharma* teaching, when going to listen to a *dharma* talk (**བཀའ་** = speech (H), as in: **བཀའ་**དང་བསྟན་བཅོས་ = the word of the Buddha and the commentaries, **བཀའ་**མོལ་གནང་བ་ = to have a conversation (H); **ཆོས་** = *dharma*, as in: ཧིན་དྷུའི་**ཆོས་**ལུགས་ = Hinduism; **ཞུ་**བ་ = to say, to take (h) as in: ཞབས་**ཞུ་**བ་ = waiter, attendant; སྨན་**ཞབས་** = nurse; **གར་** = དུ་ = connective; **འགྲོ་**བ་ = to go, as in: སྔོན་**འགྲོ་** = preliminaries, སྐྱབས་**འགྲོ་** = refuge; **དུས་** = time, as in: **དུས་**ཚོད་ = time, **དུས་**འཁོར་དབང་ཆེན་ = *Kalachakra* initiation)
ཡག་པོ་མ་ཉན་པའི་སྐྱོན།	the fault, flaw of not listening well, carefully (**ཡག་པོ་** = good, well; **མ་** = not = དགག་སྒྲ་, as in: སེམས་ཅན་**མ་**ལུས་པ་ = [all] sentient beings without exception; **ཉན་པ་** = to listen, as in: **ཉན་**ཐོས་ = listeners, *shravakas*; **འི་** = འབྲེལ་སྒྲ་; **སྐྱོན་** = flaw, fault)
དོན་དག་བློ་ལ་མ་འཛིན་པའི་སྐྱོན།	the fault, flaw of not keeping the meaning in mind (**དོན་** = meaning, purpose, as in: གཞན་**དོན་**སྒྲུབ་པ་ = to accomplish the benefit of others; **དག** = plural marker; **བློ་** = mind, as in: **བློ་**བཟང་ = kind minded; **ལ་** = **ལ་**དོན་; **མ་** = དགག་སྒྲ་, as in: **མ་**རིག་པ་ = ignorance; **འཛིན་པ་** = to hold, grasp, as in: བདག་**འཛིན་** = self grasping, **འཛིན་**གྲྭ་ = class, བསྟན་**འཛིན་** = holder of the teaching; **འི་** = འབྲེལ་སྒྲ་; **སྐྱོན་** = flaw, fault)

©2023 LRZTP

བསམ་པ་ངན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་པའི་སྐྱོན། the fault, flaw of listening with a negative mindset, bad motivation

(**བསམ་པ་** = thought, intent, as in: **བསམ་**བློ་གཏོང་བ་ = to reflect, think; **ངན་པ་** = bad, negative, as in: **ངན་**སོང་གསུམ་ = the three lower destinies; **འི་** = འབྲེལ་སྒྲ་; **སྒོ་ནས་** = in terms of, as in: **སྒོ་** = door, མཛད་**སྒོ་** = ceremony; **ཉན་པ་** = to listen, as in: **ཉན་**ཐོས་ = listeners, *shravakas*; **འི་** = འབྲེལ་སྒྲ་; **སྐྱོན་** = flaw, fault)

བསྟན་བཅོས། commentary, treatise, *shastra*

(**བསྟན་**པ་ = to show, to teach, as in: **བསྟན་**འཛིན་ = holder of the teaching; **བཅོས་**པ་ = to be fabricated, corrected, as in: ནད་**བཅོས་**བྱེད་པ་ = to cure, treat a disease)

དཔེ་དང་སྦྱར། together with an example, illustrated by an example

(**དཔེ་** = example, as in: གཏམ་**དཔེ་** = proverb; **དང་** = དང་སྒྲ་; **སྦྱར་**བ་ = to join, as in: **སྦྱོར་**ལམ་ = the Path of Joining)

རྣ་བ་མི་གཏད་ཁ་སྦུབ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན། the fault of not listening (lit. not directing one's ears), as though [a cup] turned upside down

(**རྣ་བ་** = ear, as in: **རྣ་**རྒྱན་ = ear ring; **མི་** = "not", དགག་སྒྲ་, as in: **མི་**རྟག་པ་ = impermanence; **གཏད་**པ་ = to direct, to focus, as in: གསར་**གཏོད་**མཛད་པ་ = to found, to establish; **ཁ་** = mouth, as in: **ཁ་**ལག་ = food; **སྦུབ་** = a vessel upside down; **ལྟ་བུ་** = like, as in: ཁོང་ཁྲོ་**ལྟ་བུའི་**སྡིག་པ་མེད། = "There is no evil like anger"; **འི་** = འབྲེལ་སྒྲ་; **སྐྱོན་** = fault, flaw)

ཡིད་ལ་མི་འཛིན་ཞབས་རྡོལ་ལྟ་བུའི་སྐྱོན། the fault of not remembering (lit. not keeping it in mind), as though [a cup] with a hole in the bottom

(**ཡིད་** = mind, as in: **ཡིད་**ཆེས་ = trust; **ལ་** = ལ་དོན་; **མི་** = "not", དགག་སྒྲ་, as in: **མི་**གཙང་བ་ = impure; **འཛིན་**པ་ = to hold, grasp, as in: བདག་**འཛིན་** = self grasping, **འཛིན་**གྲྭ་ = class and classroom, བསྟན་**འཛིན་** = holder of the teaching; **ཞབས་** = foot (H), as in: **ཞབས་**བྲོ་འཁྲབ་པ་ = to dance, **ཞབས་**སྐོར་ = *kora* (H); **རྡོལ་** = to come out, burst; **ལྟ་བུ་** = like, as in: ཁོང་ཁྲོ་**ལྟ་བུའི་**སྡིག་པ་མེད། = "There is no evil like anger"; **འི་** = འབྲེལ་སྒྲ་; **སྐྱོན་** = fault, flaw)

ཉོན་མོངས་དང་འདྲེས་དུག་ཅན་ལྟ་བུའི་སྐྱོན། the fault of listening whilst having disturbing emotions, as though [a cup] containing poison

(**ཉོན་མོངས་** = disturbing emotions, as in: ཤེས་སྒྲིབ་དང་**ཉོན་**སྒྲིབ་ = the cognitive and afflictive obscurations; **དང་** = **དང་**སྒྲ་; **འདྲེས་པ་** = to mix, mingle; **དུག** = poison, as in: **དུག་**གསུམ་ = the three poisons, **དུག་**སྦྲང་ = mosquito; **ཅན་** = having, as in: སེམས་**ཅན་** = animal; **ལྟ་བུ་** = like, as in: ཁོང་ཁྲོ་**ལྟ་བུའི་**སྡིག་པ་མེད། = "There is no evil

©2023 LRZTP

like anger”; **འི་** = འབྲེལ་སྒྲ་; **སྐྱོན་** = fault, flaw)

གསལ་པོ་དྲན་གྱི་མི་འདུག   I don't remember clearly

(**གསལ་པོ་** = clear(ly) as in: **གསལ་**སྟོང་ཟུང་འཇུག = the unity of clarity and emptiness, **གསལ་པོ་**བཟོ་བ་ = to clarify; **དྲན་**པ་ = to remember, memory, mindfulness, as in: **དྲན་**གསོ་བྱེད་པ་ = to remind somebody; **མི་** = དགག་སྒྲ་, as in: **མི་**རྟག་པ་ = impermanence)

ཕལ་ཆེར།   most likely, most probably (can also mean a majority)

(**ཕལ་** = general, common, as in: **ཕལ་**སྐད་ = common dialect; **ཆེར་** = **ཆེན་**པོ་ = big, as in: གླང་**ཆེན་** = elephant, བཀའ་དྲིན་**ཆེ་** = possessing great kindness)

རང་ཉིད་ལ་ནད་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས།   the perception of oneself as a sick person, a patient

(**རང་** = oneself, as in: **རང་**སྦྱོང་ = home work; **ཉིད་** = emphasiser, as in: སྟོང་པ་**ཉིད་** = emptiness; **ལ་** = ལ་དོན་; **ནད་པ་** = sick person, as in: **ནད་**ནཚ་ = disease; **ལྟ་བུ་** = like, as in: ཁོང་ཁྲོ་**ལྟ་བུའི་**སྡིག་པ་མེད། = “There is no evil like anger”; **འི་** = འབྲེལ་སྒྲ་; **འདུ་ཤེས་** = perception, **འདུ་**བ་ = to gather, collect, as in: ཚོགས་**འདུ་** = meeting; **ཤེས་**པ་ = to know, as in: ཡེ་**ཤེས་** = primordial wisdom, **ཤེས་**རབ་ = insight)

ཉམས་སུ་བླང་ཡག་གི་ཆོས་ལ་སྨན་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས།   the perception of the *Dharma* to be practiced as the medicine

(**ཉམས་**པ་ = to degenerate, as in: **ཉམས་**མྱོང་ = experience, **ཉམས་**ལེན་བྱེད་པ་ = to practice; **བླང་**བ་ = to adopt, take up, as in: **བླང་**དོར་གྱི་གནས་ = what is to be adopted and abandoned; **གི་** = འབྲེལ་སྒྲ་; **ཆོས་** = *dharma*, as in: ཡེ་ཤུའི་**ཆོས་**ལུགས་ = Christianity; **སྨན་** = medicine, as in: **སྨན་**ཁང་ = hospital; **ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་** = perception like...(See above)

ཆོས་སྟོན་པ་པོ་ལ་སྨན་པ་མཁས་པ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས།   the perception of the teacher of the *Dharma* as a skilled doctor

(**ཆོས་** = *Dharma*; **སྟོན་པ་** = to show, to teach as in: **བསྟན་**འཛིན་ = holder of the teaching; **པོ་** = བདག་སྒྲ་, makes it into a person; **སྨན་པ་** = doctor, as in: **སྨན་**རྩིས་ཁང་ = *Mentsee Kang*, (Tibetan Medical and Astrological Institute); **མཁས་པ་** = skilled, as in: **མཁས་**འཇུག་ = *Gateway to Knowledge* (by Mipham Rinpoche); **ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་** = perception like…)

རང་གིས་ཆོས་ལག་ལེན་བསྟར་བ་འདི་ལ་ནད་གསོ་བ་ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས།   the perception of practicing the *Dharma* as the process of recovery from the illness

(**རང་** = oneself, as in: **རང་**སྦྱོང་ = home work; **གིས་** = བྱེད་སྒྲ་; **ཆོས་** = *Dharma*, as in: ཧིན་རྡུའི་**ཆོས་** = Hinduism; **ལག་ལེན་བསྟར་བ་** = to practice, to apply; **ལག་**པ་ = hand; **ལེན་**པ་ = to take, as in: ཁས་**ལེན་**པ་ = to accept; **འདི་** = this; **ལ་** = ལ་དོན་; **ནད་** =

©2023 LRZTP

disease, as in: **ནད་**ན་ཚ་ = sickness; **གསོ་བ་** = to restore, repair, as in: ངལ་**གསོ་**རྒྱག་པ་ = to recover; **ལྟ་བུའི་འདུ་ཤེས་** = perception like…)

དོན་དག་ག་རེ་ལ་གོ་དགོས་རེད།

How should this meaning be understood, interpreted, thought of?
(**དོན་** = meaning, purpose, as in: གཞན་**དོན་**སྒྲུབ་པ་ = to accomplish the benefit of others; **དག་** = plural marker; **ག་རེ་** = what; **ལ་ = ལ་**དོན་; **གོ་**བ་ = to hear, to understand, as in: ཧ་**གོ་**བ་ = to understand; **དགོས་** = must, to have to, as in: **དགོས་**པ་ = need, purpose)

ཕྱིའི་ལུས་ཀྱི་ན་ཚ་དང་ནད་པ།

sickness, disease of the outer body, sick person, patient
(**ཕྱི་** = outward, outer, outside, as in: **ཕྱི་**རྒྱལ་ = abroad, foreign country, **ཕྱི་**ཕྱོགས་ = outside; **འི་** = འབྲེལ་སྒྲ་; **ལུས་** = body, as in: **ལུས་**རྩལ་ = physical exercise, འཇའ་**ལུས་** = rainbow body; **ན་ཚ་** = disease, as in: **ན་ཚ་**འཕོག་པ་ = to be struck by a disease; **དང་** = **དང་**སྒྲ་; **ནད་པ་** = sick person, as in: སྙིང་**ནད་** = heart disease)

མ་ཞི་བར་བྱེད་མཁན་གྱི་ཉོན་མོངས་པ།

the disturbing emotions which cause the mind to be agitated, not in a state of peace
(**མ་** = "not", དགག་སྒྲ་, as in: སེམས་ཅན་**མ་**ལུས་པ་ = [all] sentient beings without exception; **ཞི་བ་** = peace, as in: **ཞི་**བདེ་ = peace and well-being; **བྱེད་མཁན་** = agent, the one who does the action; **གྱི་** = འབྲེལ་སྒྲ་; **ཉོན་མོངས་** = disturbing emotions, as in: ཤེས་སྒྲིབ་དང་། **ཉོན་**སྒྲིབ་ = cognitive and afflictive obscuration)

འདོད་ཆགས་ཞེ་སྡང་གཏི་མུག།

attachment/desire; anger/aversion; ignorance/stupidity
(**འདོད་ཆགས་** = attachment/desire as in: **འདོད་**པ་ = to wish, to want, **འདོད་**རྒྱལ་ = king of one's wishes (a Tibetan word category); **ཆགས་**པ་ = to become; **ཞེ་སྡང་** = anger/aversion, **ཞེ་** = inclination of the mind, **སྡང་** = hate, hostility; **གཏི་མུག** = ignorance/stupidity; **མུག** = pollution)

དེ་ཤུགས་ཆེན་པོ་ཡོད་མཁན།

somebody who strongly has that (which was previously mentioned)
(**དེ་** = **དེ་**སྒྲ་; **ཤུགས་ཆེན་པོ་** = strong(ly), as in: སེམས་**ཤུགས་** = enthusiasm, **ཆེན་པོ་** = big, as in: གླང་**ཆེན་** = elephant; **ཡོད་** = having; **མཁན་** = nominalizer, makes it into a person)

མདོར་ན།

in brief, to summarize, in short
(**མདོར་** = in short, **མདོ་** = **མདོ་**སྡེ་ = *sutra*; **ན་** = ལ་དོན་ = if)

གོང་དུ་ཞུས་པའི་སྐྱོན་གསུམ་པོ་དེ་དག་སྤངས་ནས།

having given up the three flaws mentioned above
(**གོང་** = above, as in: **གོང་**ས་མཆོག = His Holiness; **དུ་ =** ལ་དོན་; **ཞུས་པ་** = to say,

©2023 LRZTP

take (h), as in: ཞབས་**ཞུ**་བ་ = waiter, servant; **འི་ = **འབྲེལ་སྒྲ; **སྐྱོན་** = fault, flaw; **གསུམ་པོ་** = the three, as in: དཀོན་མཆོག་**གསུམ་** = The Three Jewels; **དེ་ = དེ་སྒྲ་; དག** = pluralizer; **སྤང་བ་** = to give up, as in: **སྤང་བྱ་** = what is to be discarded; **ནས་** = འབྱུང་ཁུངས་)

འདུ་ཤེས་བཞི་དང་ལྡན་པའི་སྒོ་ནས་ཉན་པ། to listen[(in terms of] having these four perceptions

(**འདུ་ཤེས་བཞི་** = four perceptions (see above); **དང་ = དང་སྒྲ་; ལྡན་** = to have, to be endowed with, as in: དགའ་**ལྡན་** = *Tushita*, བཅོམ་**ལྡན་**འདས་ = The Transcendent Conqueror; **སྒོ་ནས་** = in terms of, as in: **སྒོ་** = door; **ཉན་པ་** = to hear, as in: **ཉན་**ཐོས་ = listener, *shravaka*)

ངས་གང་ཐུབ་ཐུབ་མ་བརྗེད་པར་བྱེད་ཀྱི་ཡིན། I'll try as hard as I can / as hard as possible – not to forget [these things]

(**གང་** = what; **ཐུབ་**པ་ = can, to be able to, as in: **ཐུབ་**བསྟན་ = Thubten, Tibetan name; **མ་** = དགག་སྒྲ་, as in: **མ་**རིག་པ་ = ignorance; **བརྗེད་པ་** = to forget, as in: དྲན་པ་**བརྗེད་པ་**; **བྱེད་པ་** = to do)

©2023 LRZTP

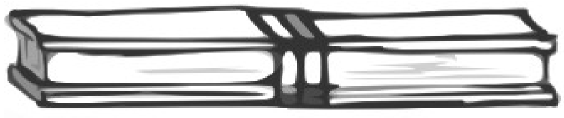

Grammatical aims of this lesson

After studying this lesson you will know:

- "the way of doing X"
- "the customary way of doing X"

The nominalizers སྟངས།, ཚུལ། and སྲོལ།

Like the other nominalizers (introduced in Lesson 18), these syllables are added to Present Tense verbs, turning them into nouns. Though they can all be roughly translated as "the way of doing X," they have varying meanings and usages:

1) སྟངས།

The nominalizer སྟངས། is straightforward and literally means the "way," "style" or "manner" in which the action of the verb is accomplished. When translated into English, it may also be expressed as "how." There are in addition some fixed terms which involve སྟངས།, such as:

འཚོ་བ་སྐྱེལ་སྟངས།	livelihood
བསམ་བློ་འཁྱེར་སྟངས།	attitude
མི་ཚེའི་འགྲོ་སྟངས།	ways of the world (lit. of life)

For example:

ཁྱེད་རང་མོག་མོག་བཟོ་སྟངས་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས།
Do you know how to make *momos* (lit. the way to make *momos*)?

The above question could also be expressed as: ཁྱེད་རང་མོག་མོག་བཟོ་ཤེས་ཀྱི་ཡོད་པས། Do you know how to make *momos*? However, the use of སྟངས་ makes the question more pointed.

སེམས་ཅན་འདིའི་གོམ་པ་རྒྱག་སྟངས་ཁྱད་མཚར་པོ་འདུག ཀང་པ་ནད་པ་ཡིན་ས་རེད།
This animal walks strangely (lit. the way this animal walks is strange). Perhaps its leg hurts.

©2023 LRZTP

འཛམ་གླིང་ནང་ལ་སྐྱིད་པོ་བྱེད་སྟངས་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་རེད།
There are many different ways of having fun in [this] world.

ཁྱེད་རང་གིས་ལབ་ཡག་དེ་བདེན་པ་རེད་དེ་ལབ་སྟངས་དེ་ཡག་པོ་རང་བྱུང་མ་སོང་།
What you said is true. But the way [you] said it was not quite okay.

བུ་མོ་དེའི་ཞབས་བྲོ་འཁྲབ་སྟངས་དེ་སྙིང་རྗེ་པོ་ཞེ་དྲགས་འདུག
This girl's dancing style is very beautiful!

ང་ཚོའི་དགེ་རྒན་ལགས་ཀྱིས་སློབ་སྟངས་དེ་ཡག་པོ་འདུག
Our teacher's teaching style is good.

2) ཚུལ།

In literary Tibetan, ཚུལ། is the more commonly used nominalizer. It is more common than སྟངས།. It can also be used colloquially but is a bit more formal. Thus, in general, སྟངས། is much more colloquial and ཚུལ། more literary. However, སྟངས། also appears in texts and ཚུལ། in the spoken language. For example:

བླ་མས་སྒོམ་རྒྱག་ཚུལ་གྱི་སྐོར་ལ་མང་པོ་གསུངས་སོང་། (or: སྒོམ་རྒྱག་སྟངས་)
The lama spoke a lot on how to meditate.

རྒན་ལགས་ཀྱི་འགྲེལ་བཤད་གནང་ཚུལ་གསལ་པོ་ཞེ་དྲགས་ཡོད་རེད།
The teacher's way of explaining is extremely lucid/clear.

ཚུལ། also forms part of certain fixed terms, such as:

བསམ་ཚུལ།	opinion (H) དགོངས་ཚུལ།
གནས་ཚུལ།	situation (lit. way of abiding), also expressed as གནས་སྟངས།

Additional side note

In addition, there are two functions of ཚུལ། where it does *not* mean the "way" or "manner" of doing something, and where it cannot therefore be replaced by སྟངས།:

a) **ཚུལ།** is added to a statement to express that the speaker is not sure that the information is true. For example:

©2023 LRZTP

དགོན་པ་འདིའི་ནང་གྲྭ་པ་སུམ་བརྒྱ་ཙམ་ཡོད་ཚུལ་བཤད་ཀྱི་ཡོད་རེད།
They saying that there are about three hundred monks in this monastery. *(I am not sure whether this is true or not.)*

Note: only those auxiliaries pertaining to བདག (ཡིན།, མིན།, ཡོད།, མེད།) can precede ཚུལ།. This is not a coincidence. It rather expresses that this is merely what the speaker personally thinks and knows, and that it is not confirmed. The function here is to express that the speaker is saying: "This is what I hear, but I'm not sure." It is always followed by a verb, such as ལབ་གི, གསུང་གི, ཟེར་གི, etc.

b) ཚུལ་ manner, way of, mode and style. This ཚུལ་ meaning is mostly same as meaning of སྟངས་. For example:

ཁོང་གི་འགྲེལ་བཤད་གནང་ཚུལ་ལ་ལྟས་ན་ཁོང་དངོས་གནས་མཁས་པ་ཞིག་ཡིན་ས་རེད།
When we look at the way of his explanation, he is probably a real expert

གནས་ཚུལ་དང་སྣང་ཚུལ་དང་གཅིག་པ་མ་རེད།
The way of appearing things and the way things exist are not the same.

ངའི་མཐོང་ཚུལ་དང་ཁྱེད་རང་གི་མཐོང་ཚུལ་ལ་ཁྱད་པར་ཡོད་རེད།
There is a difference between the manner of what you and I see.

3) སྲོལ།

The nominalizer སྲོལ། which forms part of the word སྲོལ་རྒྱུན། (tradition/traditional) can also be translated as "the way of doing X."

Note: In comparison with སྟངས།, it has a (slightly) different meaning: it carries a sense of "the **traditional** way of doing X" and may therefore not be used for an individual person. For example:

ཁོང་གི་སྐད་ཆ་བཤད་སྟངས་སྙན་པོ་འདུག
She speaks pleasantly. *(refers to one person)*

བལ་ཡུལ་ལ་ཆང་ས་རྒྱག་སྲོལ་མང་པོ་ཡོད་རེད།
In Nepal, there are many traditional ways of getting married. *(refers to many people)*

Note: **Verb + སྲོལ།** can always be understood as a short form of: **Verb + ཀྱི་ལུགས་སྲོལ།** Thus: ཆང་ས་རྒྱག་སྲོལ། is the short form of: ཆང་ས་རྒྱག་ཡག་གི་ལུགས་སྲོལ། For example:

©2023 LRZTP

ལུང་པ་རེ་རེ་ལ་ཟེར་སྲོལ་རེ་རེ་ཡོད་རེད།
Each country (or valley) has unique traditional sayings.

བོད་པའི་ལོ་གསར་གཏོང་སྲོལ་འདྲ་མི་འདྲ་མང་པོ་ཡོད་རེད།
There are many traditional ways of celebrating Tibetan New Year.

རྒྱ་གར་དང་ནུབ་ཕྱོགས་ཀྱི་དུག་སློག་གྱོན་སྲོལ་ཐད་དེ་ཁག་ཁག་རེད།
The customs of dressing in India and in the West are completely different.

ངའི་ལུང་པ་ལ་ཆང་འཐུང་སྲོལ་ཡོད་མ་རེད། ཡིན་ནའི་ཇ་འདྲ་མི་འདྲ་འཐུང་སྲོལ་ཡོད་རེད།
In my country there is no custom of drinking *chang.* But we do have the tradition of drinking all types of tea.

©2023 LRZTP